

Actuació davant d'agrupacions de casos humans d'infecció pel nou virus de la grip A(H1N1)*

*Aquesta estratègia s'actualitzarà en funció dels canvis en la situació epidemiològica.

(Per assegurar-vos que és la darrera versió, consulteu el web del Departament de Salut: <http://www.gencat.cat/salut/>)

Sumari

1. Definició i classificació de casos	3
2. Presa de mostres.....	4
3. Notificació	5
Annex 1 Recomanacions sobre les mesures que cal aplicar en casals, campaments i altres institucions davant de l'aparició de tres casos o més d'infecció pel nou virus de la grip A(H1N1)*	6
Annex 2. Informació sobre la grip A(H1N1) per als campaments juvenils d'estiu i altres col·lectius.....	8
Annex 3. Unitats de vigilància epidemiològica de Catalunya.....	13
Annex 4. Formulari de notificació de brots. Infecció pel nou virus de la grip A(H1N1)	16

S'han d'investigar els brots davant dels quals sigui necessari adoptar alguna mesura d'intervenció i aquells que puguin generar una alarma social.

1. Definició i classificació de casos

- Una agrupació de casos es defineix com l'aparició de tres o més persones que presenten una malaltia respiratòria aguda amb febre de $\geq 38^{\circ}\text{C}$ o dues persones o més que han mort per una malaltia respiratòria aguda de causa desconeguda, i que és detectada amb l'inici de símptomes en un període de 14 dies i en un col·lectiu específic (institucions, centres docents o d'altres).
-
- Durant la investigació del brot s'han de classificar els casos dins d'alguna de les categories següents:
-
- **CAS SOSPIÓS:** s'han classificaran provisionalment dins d'aquesta categoria tots els casos que compleixin criteris clínics i epidemiològics fins a la confirmació microbiològica dels primers casos.
- **CAS CONFIRMAT PER LABORATORI:** tot cas amb resultat positiu per al nou virus de la grip A(H1N1) mitjançant RT-PCR.
- **CAS CONFIRMAT PER VINCLE EPIDEMIOLÒGIC:** tot cas amb la mateixa probabilitat que s'hagi pres mostra que qualsevol dels casos confirmats per complir criteris clínics i epidemiològics, però que no ho ha estat per raons logístiques.
- **CAS DESCARTAT:** tot cas sospitós en el qual les determinacions de laboratori aporten resultats negatius, excepte en els casos en què la mostra arriba en mal estat.
-
- El brot es considera tancat quan es constati l'absència de casos durant un període equivalent a dues vegades la durada màxima del període d'incubació, des de l'inici de símptomes de l'últim cas conegut.

2. Presa de mostres

- La presa de mostres i la confirmació de laboratori no és necessària en la tots els casos.
- Quan s'obtenen entre 3 i 5 mostres positives no és necessari continuar la presa de mostres.
- Cal recollir sempre mostra als casos que per la seva situació clínica requereixin hospitalització.
- S'ha de prioritzar la realització de tests diagnòstics en el personal sanitari i grups d'especial risc de complicacions per grip (malalties de base, embarassades, immunodeprimits...).

Mesures en col·lectius escolars, campaments d'estiu i altres col·lectius

- Contacte amb els responsables del col·lectiu afectat per delimitar el nombre d'exposats (població susceptible) i els casos coneguts, així com per establir l'estratègia de recerca de nous casos. Cal determinar també des de l'inici si entre el col·lectiu exposat hi ha persones amb factors de risc de complicacions per grip, per si això pot influir en les mesures que s'han de prendre.
- Informació oral/escrita als responsables del centre, població exposada i/o casos o pares dels casos sobre la situació detectada, les mesures que salut pública ha d'adoptar i les recomanacions que cal seguir davant de l'aparició de símptomes sospitosos.
- Comunicació als professionals sanitaris de la zona (atenció primària i atenció especialitzada) perquè notifiquin els casos sospitosos relacionats amb el col·lectiu.
- L'existència d'un brot no implica que calgui tancar o desallotjar el centre o campament, tret que després de l'avaluació del risc per part de les unitats de vigilància epidemiològica es consideri així.

- Les mesures recomanades per a campaments juvenils d'estiu i altres col·lectius s'adjunten a l'annex 1 i a l'annex 2.
- Per prevenir l'aparició de brots i la transmissió en hospitals i institucions tancades s'ha de reforçar la informació als professionals sanitaris sobre les mesures de protecció personal i de control de la infecció i s'han d'adoptar els protocols d'actuació corresponents (<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir438/protvga2009.pdf>)

3. Notificació

- En els brots no és necessària la notificació dels casos de forma individualitzada. Davant la sospita de brot, cal informar de forma urgent les unitats de vigilància epidemiològica (annex 3), s'ha d'informar diàriament de l'evolució del brot (actualització periòdica del nombre de casos, característiques epidemiològiques, complicacions si n'hi ha...) i cal enviar un informe final del brot, que la Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública ha de remetre al Centre Nacional d'Epidemiologia (ISCIII). S'adjunta la fitxa de notificació de brots (annex 4).
- Únicament són de notificació individualitzada urgent a la Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública els casos pertanyents al brot que requereixin hospitalització per la seva situació clínica.

Annex 1. Recomanacions sobre les mesures que cal aplicar en casals, campaments i altres institucions davant de l'aparició de tres casos o més d'infecció pel nou virus de la grip A(H1N1)*

- *Aquest document està subjecte a actualització a mesura que es disposi d'informació nova.
- Aquest document és una guia sobre les recomanacions que cal seguir per reduir la propagació del nou virus A(H1N1) en col·legis i altres institucions de característiques semblants.
- L'objectiu de les mesures de preparació i resposta davant d'una pandèmia de grip és reduir l'impacte de la malaltia en la salut de la població, sobretot la malaltia greu i les morts. Aquestes recomanacions han tingut en compte la informació disponible fins ara sobre els casos confirmats al nostre país, que han presentat en la pràctica totalitat un quadre lleu, sense complicacions, amb bona evolució cap a la recuperació.
- No es recomana la cessació de les activitats del centre implicat davant de la presència de casos sospitosos o confirmats d'infecció pel nou virus de la grip A(H1N1) en estudiants o en el personal que treballa en aquests centres. No es recomana tampoc mesures de quarantena als alumnes o personal considerats contactes.
- S'ha d'informar, mitjançant el responsable de grup, als pares dels alumnes que no presentin símptomes sobre la necessitat de vigilar els seus fills i sobre el fet que, davant de la presència d'algun símptoma compatible amb grip (febre, tos, rinorrea, miàlgies...), es quedin a casa seva i contactin amb els serveis sanitaris. S'ha d'informar la resta de treballadors i personal del centre docent sobre el mateix. En cas que el metge o metgessa els ho indiqui, han de romandre a casa seva fins a 7 dies de l'inici dels símptomes, o en cas que la simptomatologia sigui superior a 7 dies, fins a almenys 24 hores després de la cessació, i han de reduir el contacte amb persones sanes.
- No s'han d'administrar antivirals a contactes dels casos, només s'ha de fer una vigilància dels nens i, especialment, dels contactes estrets inclosos en els grups d'alt risc de

tenir complicacions. Es consideren contactes estrets els contactes a menys d'un metre de distància. S'ha de donar quimioprofilaxi només si algun dels contactes propers és una dona embarassada. Podeu consultar el protocol d'antivirals

<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir438/protantivirals2009.pdf>

- Si algun contacte estret manifesta símptomes mentre està en el centre, s'ha de fer una valoració dels símptomes i, si compleix els criteris, s'ha d'aïllar i posar en contacte amb els serveis sanitaris.
- En tots els centres s'han de donar a conèixer les mesures higièniques que redueixen la transmissió de la infecció i se n'ha d'afavorir el seguiment, segons es recull en els protocols de control de la infecció aprovats pel Departament de Salut <http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir438/protvga2009.pdf>.

Consideracions

- El període de més transmissió de la infecció és durant els primers dies després de l'inici dels símptomes. Pel que fa al virus de la grip, es considera que 24 hores abans de la manifestació de símptomes també hi pot haver transmissió.
- Aquestes recomanacions es poden adaptar a l'impacte del brot sobre l'activitat que es duu a terme en el centre o a altres factors relacionats amb el brot que l'autoritat sanitària considera rellevants.

Annex 2. Informació sobre la grip A (H1N1) per als campaments juvenils d'estiu i altres col·lectius

Recomanacions per a l'equip de direcció i monitors

1. Informació sobre la grip

- **Què és la nova grip A(H1N1)?** La grip A(H1N1) és una infecció respiratòria causada pel nou virus de la grip A(H1N1). Aquesta malaltia la produeix un nou subtipus del virus de la grip davant el qual, precisament perquè és nou, no estem immunitzats, i hi ha moltes persones que estan en risc de contreure'l.
- **Quins són els símptomes de la nova grip?** Els símptomes de la nova grip en les persones són similars als de la grip estacional comuna, entre els quals s'inclouen febre d'inici agut, mal de cap, mal de coll, mocs, tos, esternuts, dolors musculars i malestar general. Algunes vegades, pot anar acompanyada de vòmits i/o diarrea.
- **Com es transmet la nova grip?** Es transmet de la mateixa manera que la grip estacional, principalment de persona a persona quan una persona amb grip tus o esternuda. Les persones també poden contagiar-se en tocar objectes que tenen el virus de la grip (objectes utilitzats poc abans pel pacient, sobretot objectes amb més probabilitat d'haver estat exposats a esternuts, tos, moc o saliva) i després posar-se les mans a la boca o el nas.
- **Com es pot evitar el contagi i la propagació del virus?** Les mesures de prevenció davant la nova grip consisteixen bàsicament en mesures d'higiene personal i mesures de sanejament ambiental i de l'entorn.

2. Recomanacions per reduir el risc d'aparició de la nova grip

• **Mesures d'higiene personal**

- Cal cobrir-se la boca i el nas en tossir i esternudar amb mocadors de paper i llençar-los a les escombraries.
- S'han de rentar freqüentment les mans amb sabó (durant 15-20 segons), i sobretot després de tossir o esternudar.
- Cal evitar tocar amb les mans els ulls, el nas o la boca.
- No s'han de compartir objectes personals, d'higiene o bany com:
 - gots
 - tovalloles
 - cantimplores
 - llaunes de refrescs
 - altres

Mesures en l'entorn ambiental

- Cal netejar freqüentment les instal·lacions amb els desinfectants habituals (terres, banys..) i molt especialment els objectes que amb més freqüència es toquen amb les mans (poms de porta, aixetes, lliteres...).
- Cal ventilar diàriament les instal·lacions, habitacions i espais comuns com a mínim durant 15 minuts.

3. Recomanacions en el moment de la recepció inicial dels participants

- Sempre que sigui possible, cal procurar que no hi hagi ningú entre els participants (nois, noies, monitors i d'altres treballadors) que presenti símptomes de grip o n'hagi tingut en els set dies anteriors. En cas que sigui així, NO PODEN incorporar-se al campament o lloc de què es tracti fins que no tinguin l'alta mèdica.

- S'ha de recordar que les persones que hagin estat en contacte amb algun malalt de grip en els 7 dies anteriors a l'inici del campament o activitat que correspongui, poden assistir-hi però han de vigilar molt acuradament la seva salut i informar immediatament els monitors si apareixen símptomes gripals.
- Cal recordar als participants que la convivència estreta requereix que s'extremi les mesures d'higiene personal, i s'eviti l'intercanvi d'objectes d'ús personal, que poden ser transmissors de la nova grip o d'altres malalties.
- Cal col·locar cartells recordant la necessitat de rentar-se les mans freqüentment i d'usar mocadors de paper d'un sol ús.

4. Detecció ràpida de casos i notificació a les unitats de vigilància epidemiològica i a les famílies

- Tot el personal del campament o lloc de què es tracti ha d'estar atent per reconèixer de forma precoç els símptomes gripals en qualsevol nen, nena o adult participant i poder actuar al més ràpid possible d'acord amb les instruccions següents:
- Les persones que manifestin símptomes gripals han de ser aïllades immediatament de la resta dels participants sans fins que es puguin traslladar a casa seva o a un centre d'atenció sanitària, en cas que sigui necessari.
- Si els afectats són menors d'edat, cal posar-se en contacte tan aviat com sigui possible amb els pares o tutors dels nois o noies afectats, perquè vinguin a recollir-los i els portin al seu centre de salut.
- Les persones amb símptomes no han de seguir al campament o lloc de què es tracti. Mentrestant, cal disposar d'una habitació ventilada per aïllar aquestes persones. Si algun afectat ha de pernoctar allà, cal situar els llits almenys 2 metres de distància uns dels altres.
- Si durant el campament o l'estada al lloc de què es tracti s'ha detectat algun cas possible de grip, es recomana a la resta de les persones que estiguin pendents per si

presenten símptomes en els 7 dies següents al possible contacte i avisin els monitors o equip directiu del centre si creuen tenir-ne.

5. Normes que cal seguir amb els possibles malalts

- Es recomana l'ús de mascareta a les persones malaltes mentre estan en contacte amb altres persones i també a les persones que les cuiden. S'ha de disposar de mascaretes suficients.
- Es recomana assignar una persona adulta per a la cura dels malalts. Cal proporcionar mascareta i insistir en les mesures de prevenció i protecció, especialment quant al fet d'evitar l'exposició davant la tos o l'esternut, i en la necessitat d'una bona higiene de les mans.
- No s'ha d'assignar la cura d'altres persones malaltes a algú que tingui alguna malaltia prèvia que pugui agreujar-se en cas de patir grip. Tampoc a dones embarassades.
- A totes les persones amb símptomes, se'ls ha de proporcionar cures generals com ara l'administració freqüent de líquids, preferentment aigua i suc natural, mantenir-los en un lloc fresc i ventilat i prendre'ls la temperatura.
- NO S'HA DE DONAR ASPIRINA O MEDICAMENTS QUE EN CONTINGUIN a cap persona menor de 19 anys sospitosa de tenir grip.

6. Actuacions sobre les instal·lacions i espais comuns

- La roba de llit, els estris i els plats per menjar que ha utilitzat una persona malalta no cal que es rentin separatament, però ningú més ha d'usar-los si no es renten bé.
- La roba de llit i les tovalloles s'han de rentar amb aigua calenta i detergent, les persones que les hagin manipulat han de rentar-se les mans immediatament amb aigua i sabó.

7. Recomanacions en la fase final del campament o estada al lloc de què es tracti

- Si durant l'estada al campament o al lloc de què es tracti hi va haver algun cas sospitós de grip, totes les persones convivents que no hagin manifestat símptomes han d'estar pendents de si aquests casos apareixen en els següents 7 dies a la tornada i molt especialment les dones embarassades o les persones amb alguna patologia crònica respiratòria (per exemple, asma). S'han de posar en contacte amb el seu centre de salut en el moment que apareguin.
- En el cas de menors d'edat, cal fer aquesta recomanació a través dels pares i mares. Han de vigilar l'aparició de símptomes gripals en els seus fills o filles durant els 7 dies següents a l'acabament del campament i s'han de posar en contacte amb el seu centre de salut en cas que apareguin.

Annex 3. Unitats de vigilància epidemiològica de Catalunya

Agència de Salut Pública de Barcelona

Servei d'Epidemiologia

Plaça Lesseps, 1
08023 Barcelona
Tel. 93 238 45 55
Fax 93 218 22 75

Regió Sanitària de Barcelona

Unitat de Vigilància Epidemiològica Barcelonès Nord i Maresme

C/ Roc Boronat, 81-95, planta baixa
08005 Barcelona
Tel. 93 551 39 00
Fax 93 551 75 18

Regió Sanitària de Barcelona

Unitat de Vigilància Epidemiològica Regió Centre

Rambla d'Egara, 386-388
08221 Terrassa
Tel: 93 733 21 57
Fax: 93 736 12 66

Regió Sanitària de Barcelona

Unitat de Vigilància Epidemiològica Regió Costa Ponent

Av. de la Gran Via, 8-10, 5a
08902 L'Hospitalet de Llobregat
Tel. 93 551 57 00
Fax 93 332 76 07

Regió Sanitària de Catalunya Central

Unitat de Vigilància Epidemiològica

C/ Muralla del Carme, 7, 1r
08241 Manresa
Tel. 93 875 33 81
Fax 93 872 67 43

Regió Sanitària de Girona

Unitat de Vigilància Epidemiològica

C/ del Sol, 15
17004 Girona
Tel. 972 200 054
Fax 972 219 907

Regió Sanitària de Lleida

Unitat de Vigilància Epidemiològica

C/ Alcalde Rovira Roure, 2
25006 Lleida
Tel: 973 701 600
Fax: 973 246 562

Regió Sanitària Camp de Tarragona

Unitat de Vigilància Epidemiològica

Av. Maria Cristina, 54
43002 Tarragona
Tel. 977 249 613
Fax 977 218 954

Regió Sanitària de Terres de l'Ebre

Unitat de Vigilància Epidemiològica

La Salle, 8
43500 Tortosa
Tel. 977 448 170
Fax 977449 625

Per a més informació de la grip A/H1N1 podeu consultar:

Ministerio de Sanidad y Política Social

<http://www.msc.es/servCiudadanos/alertas/gripeAH1N1.htm>

World Health Organization

<http://www.who.int/csr/disease/swineflu/en/index.html>

European Union

[http://www.ecdc.europa.eu/en/Health%5Ftopics/novel%5Finfluenza%5Fvirus/2009%5FOutbr
eak/](http://www.ecdc.europa.eu/en/Health%5Ftopics/novel%5Finfluenza%5Fvirus/2009%5FOutbreak/)

Fecha: 20-07-09

Annex 4

FORMULARIO DE NOTIFICACIÓN DE BROTES* INFECCIÓN POR NUEVO VIRUS DE LA GRIPE A (H1N1)

Fecha de Notificación (al CCAES): _____ Comunidad Autónoma: _____ Código brote¹: _____

Datos del brote

Tipo colectivo/institución (marcar uno):

Centro educativo ☐

Centro sanitario ☐

Residencia de ancianos ☐

Guardería ☐

Otros ☐

Especificar: _____

Nombre del lugar donde se produce el brote (campamento, colegio, centro sanitario...) _____

Detección:

Fecha de detección del brote (dd/mm/aaaa): _____

Nº de casos a la detección del brote: _____

Fecha de Inicio de síntomas del primer/os caso/s detectado/s (dd/mm/aaaa): _____

Fecha de inicio de síntomas del último/s caso/s detectado/s (dd/mm/aaaa): _____

Total de la población susceptible² (denominador): _____

OBSERVACIONES (describir brevemente las características más importantes):

Actualización periódica

Fecha de actualización (dd/mm/aaaa): _____

Nº de casos confirmados (a fecha de envío): _____

Por laboratorio	Por vínculo epidemiológico

Casos confirmados. Información sobre Factores de Riesgo:

	Sin complicaciones	Con complicaciones
Con Factores de Riesgo		
Sin Factores de Riesgo		
Se desconoce Factores de Riesgo:		

Nº Fallecidos: _____

Se adjunta envío de curva epidémica: Sí ☐ No ☐

¹ Código: XX-B-YYYY (XX=código CCAA; B= constante que identifica el código como de un brote; YYYY=nº de brote, ej: 010001)

² Según la definición de territorio epidémico que se haga para el brote (total del aula, colegio...)

* No se consideran las agrupaciones familiares.